

ODAP
Dünyayı Okumak İçin...

ODAP MERKEZİ KÜRESEL

BÜLTEN - 190

Somali Açıklarında Türk Deniz Enerji Hamlesi

ABD Çekilirken Suriye'nin Kuzeydoğusunda Yeni Güvenlik Mimarisi ve Şeddadi Üssünün Devri

Türkiye-Etiyopya

Avrupa Birliği, Yeni Kurulacak Gümrük Kurumu'nun Ev Sahibi Olacak Ülkeyi Belirlemek İçin Karmaşık Bir Prosedür Üzerinde Anlaştı

ABD-İran Görüşmeleri ve Diplomasi Çağrısı: Çatışma Riskini Azaltma Çabası

Fransa'nın "Grinch" Tanker Kararı ve Avrupa'nın Yaptırım Rejiminin Sınırları

Çatışma ve Müzakere Arasında: Ukrayna Savaşı ve İran Gerilimi Aynı Masada Mı?

Sudan'da Pazar Yerine Drone Saldırısı: Artan Sivil Kayıplar ve İnsanî Kriz

ODAP
Dünyayı Okumak İçin...

Somali Açıklarında Türk Deniz Enerji Hamlesi

Türkiye'nin son yıllarda geliştirdiği "Mavi Vatan" doktrini, deniz yetki alanlarının korunmasına odaklı savunmacı çerçeveyi aşarak; enerji güvenliği, deniz diplomasisi ve deniz hatlarının emniyeti yoluyla bölgesel istikrar üretmeyi hedefleyen çok boyutlu bir deniz jeopolitiği stratejisine dönüşmüştür. Bu vizyonun ulusal sınırların ötesine taşınmasında Türkiye ile Somali arasında 2024'te imzalanan Savunma ve Ekonomik İş Birliği Çerçeve Anlaşması kurumsal bir eşik oluşturmuştur. Anlaşma, Türkiye'ye Somali deniz yetki alanlarında hidrokarbon arama-üretim imkânı sağlarken Somali'nin deniz güvenliği kapasitesinin inşasını da öngörmektedir. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'a göre, Oruç Reis sismik verilerinin analizi sonucunda Mogadişu açıklarında yaklaşık 370 km mesafede ve 7.500 metre sondaj derinliğinde bir kuyu lokasyonu belirlenmiştir. Türkiye'nin ilk yurt dışı derin deniz sondaj görevi kapsamında Çağrı

Beygemisi 15 Şubat 2026'da Mersin Taşucu Limanı'ndan Somali'ye hareket etmiştir. Yaklaşık 3.500 metre su derinliğindeki saha küresel ölçekte en derin açık deniz alanları arasındadır. Süveyş Kanalı geçiş kısıtları nedeniyle gemi Cebelitarık–Atlas Okyanusu–Ümit Burnu rotasını izleyerek yaklaşık 45 gün sonra Nisan 2026'da "Curad-1" kuyusunda sondaja başlayacaktır. Altan, Korkut ve Sancar destek gemileri göreve eşlik etmektedir. Türkiye Petrolleri'nin orta vadede günlük 1 milyon varil eşdeğeri üretim hedefi bulunmaktadır. Somali'nin Aden Körfezi–Kızıldeniz–Hint Okyanusu kavşağındaki konumu, deniz güvenliği ve enerji taşımacılığı açısından kritik olup Türkiye'nin varlığı, arama faaliyetlerinin korunmasının ötesinde Somali Deniz Kuvvetleri'nin eğitimi ve modernizasyonu yoluyla kalıcı bir deniz güvenliği mimarisi kurmayı amaçlamaktadır. Türkiye bu yolla deniz yetki alanlarını güvenli enerji koridorlarına dönüştürmeye çalışırken, Etiyopya-Somali deniz erişimi gerilimi ve ABD, Çin, BAE gibi aktörlerin rekabeti başlıca jeopolitik risklerdir. Mogadişu'daki diplomatik-askerî varlık ve TURKSOM Üssü bu risklere karşı tampon işlevi görmektedir. Bu hamle, Etiyopya-Somaliland hattındaki deniz erişimi gerilimleri ve tanınma tartışmaları bağlamında Somali'nin toprak bütünlüğünü ve deniz yetki alanlarını destekleyen bir güvenlik çerçevesi oluşturmaktadır. Türkiye; Libya ve Pakistan'daki offshore faaliyetlerini yurt içindeki Akkuyu ve Gabar projeleriyle bütünleştirerek enerji arzını çeşitlendirme

stratejisini genişletmektedir. Somali ile kurulan kazan-kazan temelli ortaklık, yerel kapasite inşasını ve bölgesel istikrarı önceleyen farklılaşmış bir iş birliği modelidir. Akademik açıdan bu operasyon, Türkiye'nin Hint Okyanusu havzasında kalıcı deniz varlığı oluşturma ve enerji jeopolitiğinde daha özerk bir aktör olma yönelimini somutlaştıran önemli bir eşik niteliği taşımaktadır.

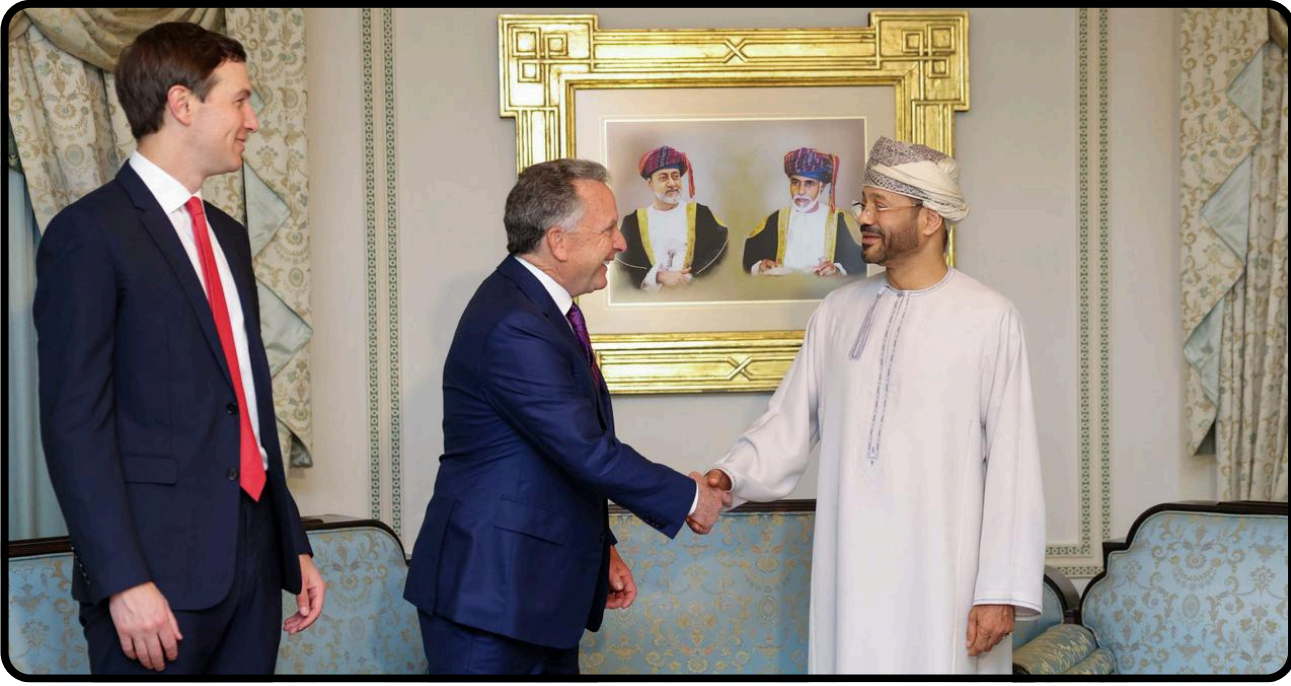
Türkiye-Etiyopya

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Etiyopya ziyareti, Afrika Boynuzu'nda değişen jeopolitik dengeler açısından Türkiye'nin Afrika politikasının yeni bir aşamaya geçtiğini göstermektedir. Bu ziyaret yalnızca ikili ilişkilerin güçlendirilmesi açısından değil, aynı zamanda bölgesel rekabet, deniz erişimi sorunları ve küresel aktörlerin artan ilgisiyle stratejik bir hamle olarak değerlendirilebilir. Türkiye ile Etiyopya arasındaki ilişkilerin köklerinin Osmanlı dönemine kadar uzanması, günümüzde yürütülen diplomatik temasların tarihsel bir sürekliliğe dayandığını ortaya koymaktadır. Etiyopya'nın demografik ve ekonomik potansiyeli bu ziyaretin arka planında önemli bir

faktördür. Yaklaşık 130 milyona yaklaşan nüfusu, genç demografik yapısı ve son yıllarda kaydettiği yüksek ekonomik büyüme oranları, ülkeyi Afrika kıtasında önemli bir yatırım ve ticaret merkezi haline getirmiştir. Türkiye'nin Etiyopya'da tekstil, inşaat ve sanayi alanlarında geniş yatırımlara sahip olması, ekonomik ilişkilerin stratejik boyutunu göstermektedir. Ancak son yıllarda Çin ve Birleşik Arap Emirlikleri gibi aktörlerin ekonomik etkisini artırması, Türkiye'nin bölgedeki rekabet koşullarını yeniden değerlendirmesini gerektirmektedir. Ziyaretin en kritik boyutlarından biri, Etiyopya'nın denizlere erişim arayışıyla bağlantılıdır. Deniz kıyısı olmayan Etiyopya, dış ticaretinin büyük kısmını Cibuti üzerinden yürütmekte ve bu bağımlılığı azaltmak için Somaliland üzerinden alternatif erişim arayışına girmektedir. Bu durum Somali'nin toprak bütünlüğü meselesini gündeme getirirken, Türkiye'nin Somali'deki güçlü diplomatik ve askeri varlığı nedeniyle Ankara'yı hassas bir denge politikasına zorlamaktadır. Türkiye'nin Etiyopya ve Somali arasında arabuluculuk girişimlerinde bulunması, bölgesel krizleri yönetme kapasitesi açısından önemli bir rol üstlendiğini göstermektedir. Bununla birlikte Afrika Boynuzu, yalnızca bölgesel aktörlerin değil, küresel güçlerin de rekabet alanı haline gelmiştir. Babülmendep Boğazı gibi stratejik deniz yolları, dünya ticaretinin önemli bir bölümünü barındırdığı için bölgedeki liman projeleri ve deniz erişimi meseleleri büyük bir ekonomik önem taşımaktadır. İsrail'in Somaliland'ı tanıması gibi gelişmeler, bölgedeki güç dengelerinin hızla değiştiğini göstermekte ve Türkiye'nin diplomatik hareketlerini daha da kritik hale getirmektedir.

Geniş bir pencereden bakıldığında Erdoğan'ın Etiyopya ziyareti, Türkiye'nin Afrika açılımı politikasının yeni bir aşamaya geçtiğini ve Afrika Boynuzu'nda güvenlik, ekonomi ve diplomasi ekseninde daha aktif bir rol üstlenmeyi hedeflediğini ortaya koymaktadır. Türkiye, bir yandan ekonomik iş birliklerini güçlendirirken diğer yandan bölgesel krizlerde arabulucu rolüyle stratejik nüfuzunu artırmaya çalışmaktadır. Bu ziyaret, Türkiye'nin çok boyutlu dış politika yaklaşımının Afrika'daki yansıması olarak değerlendirilebilir.

ABD–İran Görüşmeleri ve Diplomasi Çağrısı: Çatışma Riskini Azaltma Çabası

ABD ile İran arasında yeniden başlatılan dolaylı nükleer müzakereler, son zamanlarda Orta Doğu'da artan gerilimi azaltmak adına önemli bir diplomatik girişim olarak görülüyor. Taraflar, Umman aracılığıyla gerçekleştirilen görüşmelerin ardından yeni bir müzakere sürecine hazırlanırken, müzakerelerin temel konularını yaptırımların kaldırılması ve İran'ın uranyum zenginleştirilmesiyle ilgili kısıtlamalar oluşturuyor. Washington yönetimi, İran'ın nükleer programının askeri bir boyut

kazanmasını önlemek için daha sıkı denetim ve şeffaflık talep ederken; Tahran ise ekonomik yaptırımlar kaldırılmadan önemli bir adım atmayacağını belirtiyor. ABD Başkanı Donald Trump, İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu'ya İran ile olan diplomatik ilişkilerin devam etmesi gerektiğine dair net bir mesaj ulaştırdı. Trump, müzakerelerin başarısız olması halinde “olumsuz sonuçlar” doğabileceğini vurgularken, askeri seçeneklerin yalnızca son çare olarak düşünülmesi gerektiğini belirtti. Bu açıklama, ABD'nin bölgedeki müttefiklerini desteklemeye çalıştığını ve aynı zamanda doğrudan bir çatışmanın önüne geçmeye yönelik adım attığını gözler önüne seriyor. Özellikle İsrail'in İran'ın nükleer programına karşı katı tutumu, diplomatik süreçteki hassasiyeti artıran unsurlardan biri olarak dikkat çekiyor. İran, Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı (IAEA) ile teknik görüşmeleri devam ettirerek diplomasiye açık olduğunu belirtiyor. Cenevre'de gerçekleştirilecek görüşmelerin, denetim sistemleri ve zenginleştirme seviyeleri hakkında yeni bir yapı ortaya koyabileceği ifade ediliyor. Uzmanlar, iki taraf arasında temel pozisyonlar açısından önemli farklılıkların hâlâ mevcut olduğunu, ancak müzakere ortamının sürdürülmesinin bölgesel istikrar için büyük bir öneme sahip olduğunu vurguluyor. Bu süreç sadece Amerika Birleşik Devletleri ve İran'ı değil, Körfez ülkeleri, İsrail ve Avrupa Birliği'ni de derinden etkiliyor. Olası bir askeri mücadele, enerji piyasalarından dünya güvenliğine kadar geniş bir etki yelpazesi oluşturabilir. Bu nedenle, diplomatik iletişimlerin sürdürülmesi, kısa vadede bir anlaşma sağlanamasa dahi, gerilimlerin artışını önleyen bir güvenlik

mekanizması işlevi görüyor. Sonuç olarak, ABD ile İran arasındaki müzakereler kesin bir uzlaşma sözü vermese de, mevcut durum itibarıyla çatışma riskini azaltmaya yönelik en önemli diplomatik yol olarak kabul ediliyor.

Çatışma ve Müzakere Arasında: Ukrayna Savaşı ve İran Gerilimi Aynı Masada Mı?

17 Şubat 2026'da Cenevre, küresel diplomasiye merkeze döndü. Bir yanda Rusya ile Ukrayna arasındaki savaşın sona erdirilmesine yönelik temaslar, diğer yanda Amerika Birleşik Devletleri ile İran arasındaki nükleer gerilim başlığı aynı şehirde masaya yatırıldı. Ukrayna'daki çatışmaların görüşmeler öncesinde yoğunlaşması, diplomasiye askeri baskı altında yürütüldüğünü göstermektedir. Özellikle enerji altyapısına ve kritik sivil noktalara yönelik saldırılar, sahadaki gerilimin müzakere sürecini doğrudan etkilediğini ortaya koymaktadır. Saldırıların zamanlaması, tarafların müzakere pozisyonlarını güçlendirme ve karşı taraf üzerinde psikolojik baskı oluşturma amacı taşıdığı yönünde yorumlanmaktadır. Ukrayna dosyasında temel

meseleler; işgal altındaki bölgelerin statüsü, güvenlik garantileri, olası bir ateşkes mekanizması ve savaş sonrası yeniden inşa süreci. Tarafların maksimalist taleplerinden geri adım atmaması, kalıcı barış ihtimalini kırılgan hale getiriyor. Kiev yönetimi toprak bütünlüğü ve güvenlik garantileri konusunda ısrarcı olurken, Moskova sahadaki fiili durumu müzakere masasına taşımaya çalışıyor. Sahadaki askeri gerçeklik ile masadaki diplomatik söylem arasındaki uyumsuzluk, sürecin en kritik açmazı olarak öne çıkıyor. Çatışmalar sürerken yürütülen müzakereler, diplomasiye çoğu zaman savaşın bir uzantısı olarak işlediğini ve askeri gelişmelerin pazarlık gücünü belirlediğini ortaya koymaktadır. ABD-İran hattında ise yaptırımların kaldırılması karşılığında nükleer faaliyetlerin sınırlandırılması, denetim mekanizmaları ve bölgesel güvenlik dengeleri tartışılıyor. Bu dosya doğrudan Ukrayna savaşıyla bağlantılı görünmese de, her iki süreçte de Washington'ın merkezi rol oynaması dikkat çekici. Cenevre'de yürütülen bu iki müzakere, küresel güvenlik mimarisinin birbirine bağlı krizler üzerinden şekillendiğini ve büyük güç rekabetinin farklı coğrafyalarda eşzamanlı olarak sürdüğünü göstermektedir. Sonuç olarak Cenevre'de aynı anda yürütülen bu süreçler, günümüz dünyasında çatışma ve diplomasiye iç içe geçtiğini göstermektedir. Barış arayışı devam ederken askeri gerilimlerin sürmesi, müzakere sürecini kırılgan hale getirmektedir. Sonuçta barışın kaderi, yalnızca masadaki açıklamalara değil, sahadaki gelişmelere ve küresel güçlerin tutumuna bağlı olacaktır.

ABD Çekilirken Suriye'nin Kuzeydoğusunda Yeni Güvenlik Mimarisi ve Şeddadi Üssünün Devri

15 Şubat 2026'da Suriye ordusu, Haseke vilayetindeki stratejik öneme sahip Şeddadi askerî üssünün kontrolünü, ABD güçlerinin bölgeden çekilmesiyle birlikte kontrol altına aldığını açıkladı. Şam yönetimi devrin ABD ile koordinasyon içinde gerçekleştiğini belirtirken, gelişme ülkenin kuzeydoğusunda güvenlik mimarisinin yeniden şekillendiğine işaret etti. Süreç, ABD'nin Suriye'deki askerî varlığını azaltma politikası ve yerel güçlerin merkezî yapıya entegrasyonu bağlamında değerlendirilmektedir. Üs, Haseke ve Deyrizor vilayetlerini birbirine bağlayan coğrafi konumu nedeniyle Suriye'nin Cezire bölgesindeki en önemli stratejik noktalardan biri olarak bilinmektedir. Suriye Savunma Bakanlığı, Ürdün-Irak sınırına yakın El-Tanf üssünün kontrolünün boşaltılmasının ardından kontrol altına alınmasını izleyen birkaç gün içinde kuzeydoğudaki Şeddadi üssünün de ABD güçlerinin çekilmesi sonrası koordinasyon içinde kontrol altına alındığını açıkladı. Bakanlık, devrin ABD güçlerinin bölgeden

çekilmesini takiben ve çatışmasız biçimde gerçekleştiğini bildirdi. Üs daha önce uzun süre ABD destekli Suriye Demokratik Güçleri'nin kontrolünde bulunmuş ve IŞİD'e karşı operasyonlar açısından stratejik bir merkez işlevi görmüştür. Söz konusu devir, ABD'nin Suriye'deki askerî varlığını azaltma ve bazı üslerden çekilme politikasının parçası olarak gerçekleşmiştir. Açıklamada, devrin El-Tanf üssünün boşaltılmasını izleyen yeniden konuşlanma adımlarının devamı olduğu ve sürecin yerel unsurlarla eşgüdüm içinde yürütüldüğü de vurgulandı. Böylece kuzeydoğuda kontrol düzeninin kademeli olarak değiştiği raporlandı. ABD Merkez Komutanlığı, 3-12 Şubat tarihleri arasında Suriye'de IŞİD'e ait 30'dan fazla hedefin vurulduğunu ve operasyonların örgütün altyapı ile silah depolama unsurlarını hedef aldığını açıkladı. Aynı dönemde Suriye yönetimi, kuzeydoğuda IŞİD bağlantılı kişilerin ve ailelerinin tutulduğu El-Hol kampının tahliyesine başlanarak sakinlerin Halep'in kuzeyindeki Akhtarın bölgesine sevk edildiğini duyurdu. Şeddadi üssünün devri, ABD'nin Suriye'nin kuzeydoğusundaki askerî varlığını azaltarak kontrolü kademeli biçimde Şam yönetimine bıraktığını göstermektedir. Suriye Demokratik Güçleri'nin elindeki alanların merkezî yönetime entegrasyonu, ülkenin toprak bütünlüğünün yeniden tesisi sürecinde önemli bir aşamadır. Bu gelişme, sınır hattında devlet otoritesinin güçlenmesi yoluyla Türkiye'nin güvenlik kaygılarını kısmen azaltabilecek ve bölgesel istikrar arayışlarıyla uyumlu bir güvenlik düzeninin oluştuğunu göstermektedir.

ODAP
Dünyayı Okumak İçin...

Avrupa Birliği, Yeni Kurulacak Gümrük Kurumu'nun Ev Sahibi Olacak Ülkeyi Belirlemek İçin Karmaşık Bir Prosedür Üzerinde Anlaştı

Avrupa Birliği, 2026-2028 dönemini kapsayan geniş kapsamlı bir gümrük reformu üzerinde çalışıyor. Bu süreçte, tüm üye ülkelerin ulusal sistemlerini bir araya getirecek yeni bir Avrupa Gümrük Kurumu'nun (EUCA) kurulması hedefleniyor. Bu kurumun temel sorumlulukları arasında üye ülkelerin gümrük idarelerini koordine etmek, risk yönetimini sağlamak, Customs Data Hub adı verilen ortak bir veri platformu üzerinden dijital denetim gerçekleştirmek ve ticaret süreçlerini standart hale getirmek bulunuyor. Bu reform, yalnızca ticaretin hız kazanması ve sınır işlemlerinin basitleştirilmesi anlamına gelmiyor; aynı zamanda kaçakçılıkla mücadelede daha etkin bir denetim mekanizmasının Avrupa genelinde oluşturulmasını da öngörüyor. Yeni ajansın merkezi olmak için dokuz ülke adaylık başvurusunda bulundu: Belçika, İspanya, Fransa, Hırvatistan, İtalya, Hollanda, Polonya, Portekiz ve Romanya. Avrupa Birliği'nde bu tür

ajansların yer aldığı şehirler genellikle siyasi bir simge haline geliyor; çünkü söz konusu ajanslar, bölgeye yüzlerce uzman personel kazandırmanın yanı sıra altyapı yatırımları ve prestij sağlıyor. Bazı şehirler, güçlü lobiler aracılığıyla avantajlarını artırma çabasında. Örneğin, Hollanda'nın Lahey kenti başlangıçta güçlü bir aday olarak öne çıksa da, Avrupa Parlamentosu'ndaki siyasi dengeler ve yüksek maliyet iddiaları nedeniyle giderek destek kaybetmeye başladı. Kaynaklara göre, Amsterdam'ın 2019 yılında Avrupa İlaç Ajansı (EMA) için seçilmiş olması, bazı milletvekillerinin Hollanda'ya tekrar sırasını vermemesi gerektiğini düşünmesine neden oluyor. Hırvatistan'ın Zagreb kenti ise Avrupa Birliği içinde coğrafi dengeyi sağlaması ve sınır yönetimindeki güçlü deneyimiyle dikkat çekiyor. Yürütülen kampanyada, ülkenin dış sınır kontrolünde sahip olduğu kapsamlı tecrübe ve iyi geliştirilmiş altyapısı ön plana çıkarılıyor. Üye ülkeler arasındaki bu yarış, aynı zamanda AB içindeki güç dengelerini, ekonomik fırsatlara yönelik beklentileri ve kalkınma stratejilerini yansıtıyor. Bir ajansın bir ülkede bulunması sadece prestij sağlamakla kalmıyor, aynı zamanda yüzlerce uzman çalışanın istihdam edilmesi, altyapı yatırımları ve uzun vadede önemli ekonomik getiriler anlamına geliyor. Bu süreç aynı zamanda, Avrupa Birliği içindeki ekonomik entegrasyonun bir sonraki adımına işaret edebilir. AB dışındaki ülkelerle yaşanan ticari gerilimler ve ABD ile süregelen tarifeler, birlik içinde daha uyumlu bir gümrük politikası ihtiyacını açıkça ortaya koyuyor. Bununla birlikte, bu ajans yalnızca e-ticaret alanında değil; sınır güvenliği, fikri mülkiyet haklarının korunması ve organize

kaçakçılıkla mücadelede ortak bir güç olarak faaliyet gösterecek. Önümüzdeki aylarda ev sahibi ülkenin belirlenmesi, hem ekonomik hem de siyasi açıdan önemli bir dönüm noktası olarak değerlendirilecek.

Fransa'nın "Grinch" Tanker Kararı ve Avrupa'nın Yaptırım Rejiminin Sınırları

Fransa'nın, Rusya'nın yaptırımları delmek amacıyla kullandığı iddia edilen "gölge filo"ya ait Grinch adlı petrol tankerini para cezası karşılığında serbest bırakması, Avrupa Birliği'nin yaptırım mekanizmalarının uygulanma biçimine dair önemli tartışmaları yeniden gündeme taşımıştır. Özellikle Ukrayna'da devam eden savaş ve Cenevre'de başlayan barış görüşmeleri arifesinde alınan bu karar, diplomasi ile caydırıcılık arasındaki hassas dengeyi gözler önüne sermektedir. Fransız makamları, tankerini sahibi olan şirketin Marsilya mahkemesi tarafından "suçluluğun tanınması üzerine duruşma prosedürü" kapsamında birkaç milyon avro para cezasına çarptırıldığını ve bu cezanın ödenmesinin ardından geminin Fransız karasularından ayrılmasına izin verildiğini açıklamıştır. Tanker,

Ocak ayında Akdeniz'de, İspanya ile Fas arasında seyir halindeyken müdahale edilerek Marsilya yakınlarındaki Fos-sur-Mer limanına yönlendirilmiştir. Yetkililer, geminin Rusya'nın Murmansk limanından ayrıldığını ve Komor bayrağı altında seyrettiğini belirtmiştir. Bayrağın hukuki gerekçesinin açıklanamaması, yaptırım ihlali şüphesini güçlendirmiştir. Avrupa Birliği'nin liman ve deniz hizmetlerinden men ettiği yüzlerce gemiden oluştuğu belirtilen "gölge filo", Rusya'nın enerji ihracatını sürdürmesine imkân tanıyan alternatif bir ağ olarak değerlendirilmektedir. Bu bağlamda Fransa'nın müdahalesi, yaptırımların sembolik değil, fiilî sonuçlar doğurabileceğini göstermesi açısından önemlidir. Nitekim Fransa Dışişleri Bakanı, Avrupa yaptırımlarını aşmanın bir bedeli olduğunu vurgulamıştır. Ancak tankerini para cezası sonrasında serbest bırakılması, yaptırım rejiminin sınırlarını da ortaya koymaktadır. Bu durum, ekonomik yaptırımların caydırıcılığının ne ölçüde sürdürülebilir olduğu sorusunu gündeme taşımaktadır. Öte yandan Rusya'dan gelen açıklamalarda, Avrupa güçlerinin gemilere el koyma girişimlerine karşılık verilebileceği yönündeki ifadeler, deniz güvenliği alanında gerilimin artabileceğine işaret etmektedir. Bu bağlamda tüm bu gelişmeler, Ukrayna'ya yönelik yoğun füze ve insansız hava aracı saldırılarının gerçekleştiği ve tarafların Cenevre'de müzakere masasına oturduğu bir döneme denk gelmektedir. Dolayısıyla "Grinch" vakası yalnızca teknik bir yaptırım uygulaması değil; Avrupa'nın Rusya karşısındaki stratejik tutumunun, hukuki araçlar ile siyasi mesajlar arasında nasıl şekillendiğini gösteren somut bir örnek olarak değerlendirilebilir.

Sudan'da Pazar Yerine Drone Saldırısı: Artan Sivil Kayıplar ve İnsanî Kriz

Sudan'ın Kordofan bölgesindeki Al-Safiya pazarına yapılan drone saldırısı, ülkenin uzun süredir devam eden iç savaşının bir kez daha sivilleri hedef alan vahim boyutunu gözler önüne serdi. Bölgede haftasonu gerçekleşen saldırı sonucu en az 28 kişi yaşamını yitirdi ve onlarca sivil yaralandı; pazarın olağan ticaret zamanında hedef alınması, insani trajediyi daha da derinleştiriyor. Yerel hak grubu Emergency Lawyers'ın değerlendirmesine göre, bu tür saldırılar hem uluslararası insani hukukun ihlali niteliği taşıyor hem de günlük yaşam koşullarını tehdit ediyor. Drone saldırısıyla ilgili somut sorumluluk net olarak açıklanmamış olsa da, bölgedeki çatışma ortamının yükselen teknolojik araçlarla daha da karmaşıklaştığı görülüyor. Sudan Ordusu ile paramiliter Rapid Support Forces (RSF) arasındaki mücadelede insansız hava araçlarının kullanımı, savaşın objektif cephesinin ötesine geçerek sivil merkezleri hedef alma riskini artırıyor. Uluslararası insan hakları gözlemcileri, bu tür saldırıların sadece savaş taktikleri değil, aynı

zamanda sivil koruma standartlarına ciddi bir meydan okuma olduğunu belirtiyorlar. Kordofan'daki saldırı, ülkenin neredeyse üç yıldır devam eden şiddet döngüsünün en son halkasını temsil ediyor. Nisan 2023'te başlayan çatışmalar, şu ana kadar on binlerce insanın ölümüne ve milyonlarca insanın yerinden edilmesine yol açtı. İnsanlar sadece çatışma bölgelerinde değil, aynı zamanda günlük yaşam alanlarında da artan güvenlik riskleriyle karşı karşıya bulunuyor. Bu da Sudan'daki insani kriz kapsamını genişletiyor. Uluslararası toplum, konuyu defalarca uluslararası insani hukuk çerçevesinde çözme çağrısında bulundu. Ancak sahadaki karmaşık güç dengesi ve tarafların teknolojik kapasite artışı, sivillerin korunmasını zorlaştırıyor. Son saldırı da sivillerin çatışmanın doğrudan hedefi olmadığını gösteren varsayımı çürütüyor; çatışmanın tarafları arasında ayırım gözetmeden kullanılan silah sistemleri, en savunmasız kesimleri dahi hedef alıyor. Bu bağlamda, Sudan'daki şiddetin azaltılması ve sivillerin korunması için acil diplomatik çözüm arayışlarının hız kazanması gerektiği bir kez daha ortaya çıkıyor.